

Evaluační matice poskytují odpovědi na evaluační otázky (EO) a jednotlivá indikativní hodnotící kritéria. Odpovědi odpovídají závěrům obsaženým v Závěrečné zprávě a detailněji je rozvádějí podle jednotlivých evaluačních otázek.

1. ÚČELNOST (ISF – HRANICE)

Vízová politika

Jak fond přispěl k dosažení následujících zvláštních cílů:

- Podpora společné vízové politiky na usnadnění legálního cestování,
- Poskytování vysoce kvalitních služeb žadatelům o víza,
- Zajištění spravedlivého a rovného zacházení se státními příslušníky třetích zemí, a
- Řešení nelegálního přistěhovalectví?

Fond přispěl k dosažení výše zmíněných cílů pouze částečně. Podpora společné vízové politiky byla realizována skrze projekty modernizace informačního systému a konzulárních školicích modulů, které vedly k sjednocení vízových pracovišť. Celkově bylo na podporu vízové politiky v programovém období 2014-2020 alokováno přes 4 miliony €.

Problematické bylo zejména čerpání finančních prostředků v této oblasti (SC 1). V roce 2022 byly v tomto SC zavázány všechny plánované finanční prostředky, avšak v průběhu programového období docházelo ke zpožděním v implementaci. Realizace projektů týkající se VIS v roce 2019, kdy skončila platnost původních smluv na rozvoj tohoto systému. Vzhledem k tomu, že Evropská komise považovala tyto smlouvy na nezpůsobilé ve 100 %, nebylo možné zahájit financování předmětných projektů v dřívějším období. Implementaci negativně ovlivnila pandemie Covid-19 a s ní spojené omezení kontaktů. Až do konce roku 2019 bylo v rámci ISF B významně omezeno financování aktivit souvisejících se systémy VIS a SIS z důvodu negativního postoje Evropské komise ke způsobu uzavření smluv na rozvoj těchto systémů. Ke změně situace došlo až v závěru roku 2019, kdy uplynula platnost těchto smluv. Následně byly aktualizovány právní závazky na české straně a zahájena realizace projektů zaměřených na rozvoj VIS a SIS. Doba realizace projektů týkající se VIS byla nakonec prodloužena až do roku 2023, a to v souladu s přijetým Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/585.

EO 1.1.1 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k podpoře rozvoje a provádění společné vízové politiky, která má usnadňovat legální cestování, a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- NP ISF přispěl k dosažení cílů v oblasti společné vízové politiky skrze projekty zaměřené na rozvoj systému VIS a vzdělávání konzulárních pracovníků v oblasti vydávání schengenských víz. Díky těmto projektům došlo k modernizaci VIS, který tak odpovídá evropským požadavkům. Konzulární školení podpořily záměr sjednotit postup vízových pracovišť. Tyto projekty představují dílčí kroky ve zlepšení vízového procesu.

EO 1.1.2 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k zajištění lepšího konzulárního pokrytí a harmonizovaných postupů při vydávání víz mezi členskými státy a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- Na rozvoj konzulárního pokrytí směřovaly dva projekty podpořené z NP ISF. Tyto projekty se zaměřovaly na realizaci školicích modulů. Projekty vedly k personálnímu zajištění zastupitelských úřadů a zlepšení procesů v oblasti vízové politiky. Projekty dále přispěly

k harmonizaci kroků v rámci jednotné vízové politiky EU (Schengenského prostoru) a profesionalizaci služeb.

EO 1.1.3 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k zajištění uplatňování *acquis* Unie v oblasti azylu a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- K zajištění správné aplikace unijních aquis směřoval SC 1 prostřednictvím kvalitní pracovní síly na konzulárních úřadech a k pořízení adekvátního technického vybavení zastupitelských úřadů. K naplnění tohoto cíle byly realizovány 2 projekty – *Realizace konzulárního školicího modulu* a *Intenzifikace konzulárního školicího modulu*. Samostatný projekt zaměřen na modernizaci vybavení zastupitelských úřadů realizován nebyl. Odpovídající personální zajištění zastupitelských úřadů vedlo k efektivnějšímu vízovému procesu.

EO 1.1.4 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k přispívání členských států k posilování spolupráce mezi členskými státy působícími ve třetích zemích v souvislosti s toky státních příslušníků třetích zemí na území členských států, včetně předcházení nelegálnímu přistěhovalectví a jeho řešení, jakož i spolupráce s třetími zeměmi, a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- V této oblasti nebyly realizovány projekty. Oproti původním předpokladům nebyla realizována specifická akce tzv. Schengenský dům v Ulánbátaru, která měla přispět k lepšímu konzulárnímu pokrytí a větší konzulární spolupráci mezi členskými státy. v rámci NC 3 – Konzulární spolupráce ČR neplánovala využívat prostředky z NP ISF.

EO 1.1.5 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k podpoře společné vízové politiky zřizováním a provozováním systémů informačních technologií, jejich komunikační infrastruktury a vybavení, a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- Na rozvoj systémů informačních technologií směřovaly 3 podpořené projekty. Tyto projekty měly za cíl modernizaci systému víz. Díky projektům bylo možné dosáhnout zvýšení efektivity, bezpečnosti a komfortu při správě vízového informačního systému (NS-VIS) a posílení technických kapacit Policie České republiky (PČR) pro hraniční kontrolu. Projekty se zaměřily na modernizaci IT infrastruktury a vybavení pro NS-VIS, které zahrnovaly pořízení nových koncových stanic, periférií a síťových prvků, dále také zajištění technické podpory a aktualizaci softwaru tak, aby odpovídal nejnovějším požadavkům a normám EU.
- Kromě toho projekty umožnily centralizovanou správu systému, která usnadňuje jeho údržbu a optimalizuje procesy. Výsledkem je efektivnější kontrola na hranicích, rychlejší přístup k informacím a lepší zajištění školicích aktivit pro cizineckou policii, což přispívá k plnění národních i evropských bezpečnostních úkolů.

EO 1.1.6 Jak přispěla operační podpora v článku 10 nařízení (EU) č. 515/2014 k dosažení zvláštního cíle týkajícího se společné vízové politiky?¹

- Operační podpora stanovená v článku 10 nařízení (EU) č. 515/2014 nebyla v rámci ISF využita.

¹ Operační podpora stanovená v článku 10 nařízení (EU) č. 515/2014 nebyla v rámci ISF ve sledovaném období leden 2014 až červen 2017 Českou republikou využita.

Ochrana hranic

Jak fond přispěl k dosažení následujících zvláštních cílů:

- *Podpora integrované správy hranic, včetně podpory další harmonizace opatření souvisejících se správou hranic v souladu se společnými standardy Unie a prostřednictvím sdílení informací mezi členskými státy navzájem a mezi členskými státy a Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie?*
- *Zajištění jednotné a vysoké úrovně ochrany a zabezpečení vnějších hranic na jedné straně, včetně řešení nelegálního přistěhovalectví, a plynulý přechod přes vnější hranice v souladu s schengenským acquis na straně druhé, přičemž bude zajištěna dostupnost mezinárodní ochrany pro osoby, které ji potřebují, v souladu se závazky, které členské státy přijaly v oblasti lidských práv, včetně zásady nenavracení?*

Fond přispěl k dosažení výše zmíněných cílů pouze částečně. NP ISF podpořil zavedení několika informačních systémů pro správu hranic, které efektivněji reagují na nové výzvy v oblasti migrace a bezpečnosti. Pořízením monitorovacích vozidel s monitorovací technikou, které využívá Agentura Frontex, se ČR podílí na ochraně Schengenské hranice. Významnou systémovou změnou podpořenou NP ISF bylo vybudování Národního situačního centra ochrany hranic, které dnes plní úlohu společného komunikačního centra Ředitelství služby cizinecké policie (ŘSCP) a Celní správy České republiky (CSČR). Toto centrum může do budoucna zajistit účinnější ochranu hranic ČR a analýzu bezpečnostních rizik. Na oblast ochrany hranic (SC 2) byl alokován nejvyšší objem finančních prostředků, a to více než 22 milionů €.

EO 1.2.1 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k podpoře rozvoje, provádění a prosazování politik s cílem zajistit neprovádění kontrol osob při překračování vnitřních hranic, a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- V tomto kontextu byl velkým přínosem fondu projekt *Národního situačního centra ochrany hranic*, které umožňuje efektivní ochranu hranic ČR a analýzu bezpečnostních rizik. Centrum vzniklo ve snaze integrovat informační systémy ochrany hranic, podpořit výměnu operačních informací mezi ŘSCP a CSČR, sledovat aktuální vzdušnou situaci a analyzovat bezpečnostní rizika z ní plynoucí. Díky této intervenci byl vytvořen společný rámec pro analýzu rizik při ochraně hranic a komunikační platforma pro výměnu informací mezi jednotlivými aktéry a rovněž byla zvýšena ostraha vzdušného prostoru nad územím ČR a posílené zabezpečení vnější hranice ČR. V rámci centra jsou také provozovány a spravovány vybrané informační systémy ochrany hranic. Zároveň je systém využíván evropským systémem ostrahy hranic EUROSUR.
- V oblasti hraničních kontrol byla z prostředků NP ISF realizována Generálním ředitelstvím cel *analýza rizik u cestujících* a Policejním prezídiem byly realizovány 2 *Národní projekty EES*, *Národní projekt ETIAS* a pořízená *monitorovací vozidla s termovizní technikou*. Na potřebu zlepšit schopnosti složek účastnících se hraničních kontrol odhalovat neregulérní doklady reagoval NP ISF podporou *pořízení zařízení pro kontrolu dokladů na druhé kontrolní linii* a vybudování *specializovaného pracoviště národního centra pro kontrolu dokladů*. Tyto projekty přispěly k modernizované infrastruktuře a technologiím pro správu hranic a účinnějšímu odhalování neregulérních dokladů, čímž byla zvýšená efektivita správy a ochrany hranic.

EO 1.2.2 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k provádění kontrol osob a efektivní monitorování překračování vnějších hranic a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- I v tomto kontextu hrál roli projekt *Národního situačního centra ochrany hranic*, a to mimo jiné díky propojení komunikace mezi ŘSCP a CSČR. Dále v tomto kontextu přispěl projekt *Analýza rizik*, jehož výsledkem je nástroj pro analýzu rizik na mezinárodních letištích.

EO 1.2.3 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k postupnému zavádění systému integrované správy vnějších hranic založeného na solidaritě a odpovědnosti a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- Vzhledem ke své poloze uvnitř schengenského prostoru se ČR do EUROSUR přihlásila pouze pro oblast mezinárodních letišť. ČR si uvědomuje odpovědnost na správě vnějších hranic a solidárně tudíž přispívá do rezervy technického vybavení na ochranu vnějších hranic. Pořízeny byly například tzv. Schengenbusy, které byly financovány ze státního rozpočtu. NP ISF přispěl v této oblasti projektem PČR *Monitorovací vozidla s termovizní technikou*, který umožnil zvýšit reakční kapacity ČR. Vozidla jsou v případě potřeby využita k ochraně vnějších hranic členských států EU jako vyjádření solidarity se státy, které čelí zvýšenému tlaku nelegální migrace v době migrační krize. Projekt tak přispívá k řešení problémů spojených s nelegální migrací a s přeshraniční kriminalitou.

EO 1.2.4 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k zajištění uplatňování *acquis* Unie v oblasti správy hranic a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- Na nové požadavky, technologie a trendy v oblasti vnitřní bezpečnosti plánoval řídicí orgán (ŘO) reagovat v rámci NC 4 SC 2 zajištěním odpovídajících kapacit v oblasti lidských zdrojů. Z NP ISF měla být podpořeny školení příslušníků ŘSCP v oblastech správy hranic a jazykových kompetencí, v NC 4 však žádný projekt realizován nebyl.

EO 1.2.5 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě ke zlepšení informovanosti o situaci na vnějších hranicích a schopnosti členských států reagovat a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- V období 2014-2020 se dařilo zlepšovat informovanost o situaci na vnějších hranicích skrze rozvoj a propojování informačních systémů. Na tento cíl směřovaly například *projekty EES I. a II.*, které podpořily získávání dat o odepření vstupu příslušníkům třetích zemí. Podobně na cíl směřovaly projekty *Národního projektu SIS*. Na pokroku se podílel také výše zmíněný projekt *Národního situačního centra ochrany hranic*.

EO 1.2.6 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k zřizování a provozování systémů informačních technologií, jejich komunikační infrastruktury a vybavení podporujícího hraniční kontroly a ostrahu hranic na vnější hranici, a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- Na pokroku se skrze NP ISF podílelo 5 projektů, které měly za cíl modernizaci a rozvoj informačních systémů. Tyto projekty přispěly k lepší správě vnějších hranic a k boji proti terorismu a závažné trestné činnosti. *Národní projekty EES I. a II.* směřovaly na implementaci systému a integraci s se systémy stávající vnitrostátní pohraniční infrastruktury, včetně jejich připojení k národnímu jednotnému rozhraní. Národní projekt SIS (projekty *Implementace SIS Recast do prostředí N.SIS* a *Obnova a posílení hardwarové infrastruktury N.SIS*) reagovaly na nové požadavky EU a směřovaly na softwarové úpravy a obměnu technologické infrastruktury s cílem zvyšovat vnitřní bezpečnost v členských státech EU a efektivitu mezinárodního pátrání. *Národní projekt ETIAS* umožňuje provádět předběžné kontroly státních příslušníků třetích zemí osvobozených od vízové povinnosti, kteří cestují do Schengenského prostoru. Díky tomu dochází k zvyšování vnitřní bezpečnosti ČR.

EO 1.2.7 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k podpoře služeb členským státům v řádně zdůvodněných mimořádných situacích, jež vyžadují naléhavá opatření na vnějších hranicích, a jak mimořádná pomoc přispěla k dosažení tohoto pokroku?

Jaký druh mimořádných opatření byl proveden?

Jak tato mimořádná opatření provedená v rámci fondu přispívají k řešení naléhavých potřeb členského státu?

Jaké byly hlavní výsledky těchto mimořádných opatření?

- Tato evaluační otázka není pro NP ISF pro období 2014-2020 relevantní.

EO 1.2.8 Jak přispěla operační podpora upravená v článku 10 nařízení (EU) č. 515/2014 k dosažení zvláštního cíle týkajícího se správy hranic?²

- Operační podpora stanovená v článku 10 nařízení (EU) č. 515/2014 nebyla v rámci ISF využita.

Využité metody:

- Desk research
- Deskriptivní statistiky
- Rozhovory, fokusní skupiny (zástupci ŘO, zástupci monitorovacího výboru (MoV), zástupci realizovaných projektů)

Zdroje:

- Strategické dokumenty
- Statistická data
- Legislativní dokumenty
- Výstupy z rozhovorů a fokusní skupiny

1. ÚČELNOST (ISF – POLICIE)

Boj proti trestné činnosti

Jak fond přispěl k dosažení následujících zvláštních cílů:

- *Předcházení přeshraniční, závažné a organizované trestné činnosti včetně terorismu?*
- *Posílení koordinace a spolupráce mezi donucovacími orgány a jinými vnitrostátními orgány členských států, včetně Europolu nebo jiných příslušných subjektů Unie, a příslušnými třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi?*

Významná část alokace NP ISF (téměř 17 milionů €) směřovala na projekty zaměřené na boj se závažným zločinem. Zlepšení a unifikace přístrojového vybavení, pořízení mobilní laboratoře a operativně taktických vozidel, výcvik služebních psů nebo vzdělávací aktivity přispěly k zefektivnění odhalování trestní činnosti. Zejména v oblasti drogové kriminality a kybernetické kriminality je nezbytné rychle reagovat na nové hrozby a trendy, což reflektoval i NP ISF. z dlouhodobého hlediska by podpora měla vést ke zvýšené a zrychlené objasňenosti závažných

² Operační podpora stanovená v článku 10 nařízení (EU) č. 515/2014 nebyla v rámci ISF ve sledovaném období leden 2014 až červen 2017 Českou republikou využita.

trestných činů, tento dopad však nebylo možné evaluací ověřit z důvodu absence dat i nedostatečného odstupu od ukončení podpory.

V NP ISF v rámci podpory boje proti trestné činnosti (SC 5) bylo v roce 2019 úspěšně ukončeno několik víceletých projektů. S ohledem na skutečnost, že řada projektů naplnila své cíle, došlo taktéž k výraznému zvýšení čerpání finančních prostředků. Zároveň došlo k přesunutí finančních prostředků z SC 6 do SC 5, který byl do začátku implementace identifikován jako významnější. Výše zmíněné cíle byly skrze NP ISF adresovány a díky projektům došlo k posunu v boji proti trestné činnosti.

EO 1.3.1 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k dosažení očekávaných výsledků posilování kapacity členských států bojovat proti přeshraniční, závažné a organizované trestné činnosti včetně terorismu a posílení jejich vzájemné spolupráce v této oblasti, a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- Fond přispěl k předcházení přeshraniční, závažné a organizované trestné činnosti (NP ISF směřoval na drogovou, kybernetickou a finanční kriminalitu) skrze řadu projektů. Kontrolní proces je efektivnější díky pořízení a používání moderních přístrojů, které umožňují kontrolu látek na místě a v reálném čase. Pořízení nových kontrolních zařízení přispělo k zajištění bezpečnosti jak pracovníků, tak i cestujících na mezinárodních letištích v České republice. Důsledkem je zvýšený počet odhalených nelegálních látek, a tím zlepšení bezpečnosti přepravy na všech mezinárodních letištích v České republice s veřejným provozem. Vytvoření nové jednotné metodiky výcviku, stejně jako zefektivnění oblasti služební kynologie, přispělo k posílení vnitřní bezpečnosti České republiky. Vybudování výcvikové haly umožnilo nejen navýšení počtu vycvičených psů, ale i rozšíření počtu detekovaných látek. To přispělo k dosažení cíle, kterým byla lepší ochrana vnějších hranic. v oblasti drogové kriminality byla z prostředků NP ISF pořízena také *mobilní analytická laboratoř a operativně-taktická vozidla*.
- PČR byla zapojena do implementace priorit politického cyklu EU pro boj proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti, v rámci čehož realizovala projekty *Financování implementace priorit politického cyklu EU na období let 2016–2017* a *Financování implementace priorit Politického cyklu EU/EMPACT v letech 2019–2021*. Cílem politického cyklu EU pro boj proti závažné a organizované činnosti je zefektivnění a integrování všech již existujících nástrojů do uceleného a efektivního přístupu. Díky projektům pak došlo k zefektivnění boje proti informační, drogové, finanční a přeshraniční kriminalitě, což by mělo z dlouhodobého hlediska vést ke zvýšené a zrychlené objasněnosti závažných trestných činů.
- Realizované projekty dále zlepšily technické vybavení PČR. Díky projektům může PČR pracovat s nejnovějšími nástroji, což podporuje její rychlost a efektivitu při práci s organizovaným zločinem. Vzdělávání personálu šlo ruku v ruce se zavedením nových technických nástrojů. Projekty přispěly ke vzdělání desítek policistů a odborníků, kteří se naučili s novými nástroji pracovat. Projekty přispěly k tomu, aby aktivity PČR mohly reagovat na novodobé problémy. Příkladem je využití 3D tiskáren či investice do systémů pro potírání kybernetické kriminality.
- Pořízení speciálních vozidel s termovizní technikou přispělo k odhalení osob, které nelegálně vstupují do EU. Největším přínosem projektu je rychlost zpracování informací a jejich objem, jelikož nyní auto dokáže skenovat desítky SPZ v reálném čase a k informacím má hned přístup analytik v ústředí. Díky tomu se zaměstnancům uvolňují ruce na jinou práci, jelikož nemusí každou SPZ zapisovat do bloků a potom ty fotky posílat na ústředí.
- S cílem zajistit akceschopnost vyšetřovat informační kriminalitu realizovalo Policejní prezídium projekt *Podpora potírání kybernetické kriminality*. Výkon služby celní správy v oblastí finanční

a daňové kriminality byl podpořen třemi projekty – *technické vybavení pro výkon trestního řízení, výcvik služebních psů a posílení technických prostředků k odhalování nelegální přepravy nebezpečných látek*. K rychlejšímu a komplexnějšímu zpracování biometrických údajů přispělo *Vybudování centrálního Biometrického Informačního Systému*.

EO 1.3.2 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k vytvoření správné a operační koordinace a spolupráce mezi veřejnými orgány členských států, Europolu nebo jinými příslušnými subjekty Unie, a případně s příslušnými třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi, jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- S cílem zajistit výměnu informací a spolupráci s bezpečnostními sbory třetích zemí zřídila PČR v rámci NC 2 SC 5 pozice *styčných důstojníků pro oblasti Albánie a Velké Británie*. V Albánii PČR reagovala na nedostatečně fungující standardní metody spolupráce a ve Velké Británii na časové a věcné průtahy při odhalování a vyšetřování kriminality z důvodu členitosti policie. Dále došlo s podporou NP ISF k *vybudování informačního systému na shromažďování, uchovávání, zpracování a předávání údajů ze jmenné evidence cestujících*. Tyto dva projekty v omezené míře zlepšily mezinárodní policejní spolupráci a umožnily účinněji bojovat proti terorismu a závažné trestné činnosti. Navázání softwarů na systémy používané v jiných členských státech EU přispívá k lepší koordinaci v této oblasti, což je vzhledem k přeshraniční povaze problému klíčové. Podpořena byla také mezistátní spolupráce v rámci agentury Frontex.

EO 1.3.3 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k rozvoji systémů odborné přípravy, jako například přípravy zaměřené na technické a odborné znalosti a dovednosti, pokud jde o povinnosti spojené s dodržováním lidských práv a základních svobod, při provádění politik odborné přípravy EU, mimo jiné prostřednictvím unijních výměnných programů zaměřených na vymáhání práva, a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- Zajištění kvalifikovaného personálu PČR v NC 3 SC 5 probíhalo prostřednictvím projektu *Vzdělávání policejních pyrotechniků*, které kladlo důraz na získání nových informačních zdrojů o konstrukci a funkci munice těchto typů, které jsou nalézány na území ČR. Programový dokument identifikoval i další vzdělávací aktivity, které měly být hrazeny z NP ISF. Jednalo se například o vytvoření vzdělávacího modulu pro zajištění jazykových dovedností v oblasti policejních činností nebo zajištění stáží, workshopů a výměnných pobytů při zavádění účinnějších forenzních nástrojů a vyšetřování závažné trestné činnosti. Tyto aktivity nebyly v rámci NC 3 SC 5 realizovány, nicméně vzdělávání probíhalo v rámci jiných projektů, například při pořízení nového vybavení.

EO 1.3.4 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k zavedení opatření, ochranných mechanismů a osvědčených postupů pro určování a podporu svědků a obětí zločinu, včetně obětí terorismu, a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- NP ISF zvyšoval ochranu obětí trestných činů a zranitelných skupin. Tohoto cíle bylo dosaženo prostřednictvím *pořízení videokonferenčních zařízení*, které slouží k podpoře obětí trestných činů a k snížení druhotné újmy zvláště zranitelných obětí trestných činů, a to v podobě zamezení kontaktu obětí s pachatelem trestné činnosti. Dále byla díky prostředkům NP ISF vybudována *speciální výslechová místnost*. Adekvátní výslechové prostředí zmírňuje dopad na osobnost obětí a umožňuje orgánům činným v trestním řízení postupovat velmi citlivě a šetrně při jednání s oběťmi zvláště závažných trestných činů mravnostního a násilného charakteru. Těmito projekty došlo ke zkvalitnění trestního řízení.

Ochrana před bezpečnostními riziky

Jak fond přispěl ke zlepšení kapacity členských států k účinnému zvládání bezpečnostních rizik a krizí a ochrany občanů a kritické infrastruktury před teroristickými útoky a událostmi souvisejícími s bezpečností?

Systém ochrany kritické infrastruktury byl v programovém období 2014-2020 rozvíjen především z národních zdrojů. NP ISF k tomuto cíli přispěl zvýšením kapacity mezinárodních letišť v oblasti kontroly přepravy nebezpečných látek a zajištěním kybernetické bezpečnosti dat prostřednictvím modernizace databázového a dohledového centra PČR. Vzhledem k nízké finanční alokaci SC 6 nebyl příspěvek NP ISF k ochraně kritické infrastruktury zásadní, nicméně na lokální úrovni přinesl pozitivní změny. Do oblasti směřovalo nejméně prostředků, konkrétně 1,2 milionů €. V průběhu programového období došlo k přesunutí finančních prostředků z SC 6 do SC 5, který byl do začátku implementace identifikován jako významnější. Naopak pro většinu aktivit spadající do SC 6 bylo plánováno financování z národních zdrojů. Důvodem snížení objemu finančních prostředků pro SC 6 bylo rozhodnutí plánovaného příjemce (CSČR) odstoupit od záměru realizovat projekt související s radiačním monitoringem z NP ISF a také vytvoření národního dotačního programu pro ochranu měkkých cílů. Na základě prioritizace bylo rozhodnuto, že z relokovaných finančních prostředků bude zajištěna realizace projektů v oblasti boje s drogovou kriminalitou. V roce 2019 tak úspěšně ukončeny realizované projekty v SC 6.

EO 1.4.1 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k posílení administrativní a operativní kapacity členských států k ochraně kritické infrastruktury ve všech hospodářských odvětvích, a to mimo jiné prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru a lepší koordinace, spolupráce, výměny a šíření know-how a zkušeností v rámci Unie a s příslušnými třetími zeměmi, a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- Ke zlepšení kapacity ČR účinně řídit rizika a krize související s bezpečností a ochranou osob a kritické infrastruktury před teroristickými útoky a jinými incidenty souvisejícími s bezpečností přispěly dva projekty. Jedná se o *projekty Modernizace databázového a dohledového centra PČR* a *Zlepšení kapacity mezinárodních letišť v oblasti kontrol přepravy nebezpečných látek*. Modernizace centra představovala první etapu k ochraně kritické informační infrastruktury a významných informačních systémů PČR k zajištění kybernetické bezpečnosti dat. Díky druhému projektu byly pořízeny nové technologie související s detekcí potenciálně nebezpečných chemických látek v reálném čase. Tímto způsobem došlo ke zvýšení ochrany kritické infrastruktury a také vnější unijní hranice. Na tento projekt navazovaly školení pro příslušníky CSČR související s obsluhou nově pořízených zařízení. K ochraně kritické infrastruktury přispívá také projekt *Analýza rizik cestujících*, který má za cíl vybudovat analytický nástroj pro analýzu rizik cestujících na mezinárodních letištích.

EO 1.4.2 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě k zabezpečení spojení a účinné koordinace mezi stávajícími subjekty v oblasti včasného varování a krizové spolupráce v rámci jednotlivých odvětví na unijní a vnitrostátní úrovni, a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- Projekt *Modernizace databázového a dohledového centra PČR* zajistil ochranu policejních dat před možným vnějším napadením. Dále byla v ČR tato problematika adresována mimo NP ISF.

EO 1.4.3 Jakého pokroku bylo dosaženo na cestě ke zlepšení administrativní a operativní kapacity členských států a Unie při vypracovávání komplexních posouzení hrozeb a rizik, a jak fond přispěl k dosažení tohoto pokroku?

- V oblasti zlepšování administrativní a operační kapacity členských států a Unie ke zpracovávání komplexních posouzení hrozeb a rizik nebyly v ČR v období 2014–2020 využity finanční prostředky ISF. Příspěvek fondu v této oblasti nebyl identifikován.

Využité metody:

- Desk research
- Deskriptivní statistiky
- Rozhovory, fokusní skupiny (zástupci ŘO, zástupci MoV, zástupci realizovaných projektů)

Zdroje:

- Strategické a legislativní dokumenty
- Statistická data
- Výstupy z rozhovorů a fokusní skupiny

2. ÚČINNOST

Bylo výsledků fondu dosaženo za přiměřených nákladů?

Podle závěrů Průběžné i Závěrečné evaluace je efektivita programu ve srovnání s předchozím programovým obdobím 2007-2013 vyšší. Přiměřené využití finančních a lidských zdrojů posuzuje odpovědný orgán ISF již během procesu hodnocení projektové žádosti. Výhodou NP ISF je jeho kontinuita, i schopnost ŘO reflektovat doporučení k úpravám programu. Dopad programových intervencí je však omezen výší alokace, není tak možné očekávat komplexní změny na úrovni relevantní politiky. Přesto respondenti chápou NP ISF coby stabilizační prvek celého systému s možností financovat dlouhodobé, nadstandardní aktivity, které by nebylo možné pokrýt ze státního rozpočtu.

EO 2.1 Do jaké míry bylo výsledků fondu dosaženo za přiměřených nákladů, pokud jde o použití finančních a lidských zdrojů?

- Z evaluace nevyplývala nadbytečnost či nedostatečnost finančních prostředků vynaložených v rámci projektů. V rámci NP ISF byly podpořeny velké investiční IT projekty, jejichž přínos byl hodnocen jako velmi významný a odpovídající vynaloženým prostředkům. Vzhledem k typu žadatelů (velké organizace) byly dostatečné také lidské zdroje, přestože administrativní zatížení odpovědných osob bylo vysoké. ŘO NP ISF posuzoval přiměřenost finančních a lidských zdrojů pro dosažení předpokládaných výsledků již během procesu hodnocení projektových žádostí.
- Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ) identifikoval mírné nedostatky v účelnosti vynaložených finančních prostředků u čtyř projektů, omezenou účelnost u dvou a u jednoho projektu účelnost nebyla hodnocena kvůli jeho nedokončené realizaci. MV schvalovalo monitorovací zprávy s prodlevou, což vedlo k zpoždění v čerpání finančních prostředků. NKÚ hodnotil efektivnost vynaložených prostředků jako omezenou u tří projektů a u čtyř projektů efektivnost nehodnotil, neboť jejich realizace nebyla dokončena.
- Celkově byl posun programů s ohledem na programové období 2007-2013 hodnocen pozitivně a byla vnímána profesionalizace programů. Dle vybraných respondentů je výhodou NP ISF dlouhodobá kontinuita a schopnost přebírat doporučení. Na začátku programového období 2014-2020 došlo k ujasnění postupů v rámci programů NP AMIF a NP ISF a k vytvoření přehledného operačního manuálu a dalších dokumentů (např. k publicitě). Struktura programů byla převzata podle operačního programu Zaměstnanost (OP Z) a přizpůsobena specifikům. Harmonogram byl dodržován bez zásadních problémů, nejvíce problematické byly v tomto

ohledu investiční projekty. V případě NP ISF největší zpoždění nabíraly projekty IT zakázek, které byly ovšem navázány na evropskou legislativu.

- Program byl hodnocen jako přínosný, ovšem vzhledem k alokaci je jasné omezení toho, co je možné podpořit. Není tedy možné očekávat od programu komplexní dopad na relevantní politiky. Přesto se ukazuje, že některé aktivity by bez podpory z NP nebylo možné realizovat. NP ISF například podpořil rozvoj a modernizaci informačních systémů, které mají dopad na udržení standardu reportování v rámci EU, ale také na rozvoj specializovaných oblastí státních složek díky nákupu vybavení. Celkově bylo v programu prioritizováno podpoření menšího počtu větších projektů. To bylo dáno nejen administrativními kapacitami ŘO, ale také nepoměrem administrativního zatížení příjemců vzhledem k alokaci u malých projektů. U NP ISF toto zacílení odpovídalo podpoře velkých IT projektů i nákupu specializovaného vybavení. Na druhou stranu alokace neumožnila zapojení většího množství potenciálních žadatelů.
- Řízení programu bylo vnímáno jako dostatečné, došlo k ustavení činnosti MoV. ŘO ustanovil výbor NP ISF na principu partnerství, kdy jsou zapojeni partneři z relevantních oblastí, včetně zástupců příjemců. Přestože je jednání výboru vnímáno jako spíše formální, je dostatečným zdrojem informací pro zapojené organizace. Komunikace s ŘO je na vysoké úrovni, výhodou programu je malý a stabilní okruh příjemců a možnost individualizované podpory. Kontrolní činnost na úrovni programu byla v období 2014-2020 dostatečná, ale administrativně velmi náročná. Největší zpoždění či zjištění v projektech souviselo s výběrovými řízeními na realizaci IT systémů.

EO 2.2 Jaká opatření byla zavedena, aby se zabránilo případům podvodů a jiným nesrovnalostem, aby byly odhaleny, oznámeny a dále sledovány, a jaké byly výsledky těchto opatření?

- Pro účel prevence, odhalování, oznamování a následného sledování případů podvodů a jiných nesrovnalostí byla zavedena metodická podpora pro žadatele a příjemce, kdy ŘO zprostředkoval metodickou příručku a informativní semináře. Zároveň byl využíván systém kontrol veřejných zakázek a analýza rizik pro kontroly na místě (viz kontrolní mechanismy). Dále probíhaly administrativní kontroly a kontroly na místě, či reporting směrem k Evropské komisi.
- Pro potřeby implementace NP ISF byly zavedeny kontrolní mechanismy, které byly hodnoceny jako dostatečné a adekvátní programu. Nastavení procesů vycházelo z ESIF fondů (konkrétně OP Z) a využívalo interních kontrol. Realizovány byly v období 2014-2020 100 % administrativní kontroly. V některých případech byly stanoveny spodní hranice a realizovány byly také analýzy rizik, které umožnily vybrat nejrizikovější projekty a následně realizovat kontroly na místě. Poměrně přísné nastavení kontrolních procesů mělo vliv na administrativní zatížení zaměstnanců. Z tohoto důvodu se v období 2021+ plánují vybírat vzorky projektů také pro administrativní kontroly.
- Nejvíce problematické byly dle auditního orgánu veřejné zakázky v oblasti informačních systémů, kde se objevila také jedna nezpůsobilá zakázka. Vzhledem k povinnosti realizovat tento projekt byl následně financován ze státního rozpočtu. Další problematické oblasti se týkají především stavebních zakázek, zákoníku práce a publicity. Díky dlouhodobější zkušenosti se daří snižovat počet chyb, přesto rizika přetrvávají napříč fondy EU. Díky zavádění zjednodušených metod vykazování v období 2021+ se daří odbourávat problém spojený s vykazováním výdajů.

Využité metody:

- Desk research
- Deskriptivní statistiky
- Rozhovory a fokusní skupina (implementační struktura NP ISF, realizátoři projektů, auditní orgán, zástupci MoV)

Zdroje:

- Metodiky, podmínky způsobilosti výdajů, finanční výkazy
- Zápisy z MoV
- Výstupy z rozhovorů a fokusní skupiny

3. RELEVANCE

Odpovídají cíle intervencí financovaných z fondu skutečným potřebám?

Dle závěrů Průběžné i Závěrečné evaluace byly cíle intervencí financovaných NP ISF v souladu se skutečnými potřebami. Při přípravě NP ISF se vycházelo ze základních strategických dokumentů v daných oblastech (např. Národní schengenský plán 2014 a Bezpečnostní strategie ČR) a byly zapojeni relevantní stakeholdeři. Pravidelně byly vyhodnocovány také nové potřeby a programový dokument reagoval na potřeby související s implementací směrnic Evropského parlamentu a Rady (EU).

EO 3.1 Reagovaly cíle stanovené členským státem v národním programu na zjištěné potřeby?

- Ano, ve sledovaném období byly cíle intervencí financovaných NP ISF v souladu se zjištěnými potřebami. V rámci přípravy programového období 2014-2020 byli osloveni všichni relevantní aktéři. Vzhledem ke stabilitě příjemců podpory programu bylo vydefinování aktérů a jejich potřeb založeno na praktické zkušenosti a expertním úsudku. Pro přípravu programu vznikly pracovní skupiny a stakeholdeři byli osloveni skrze dotazníkové šetření s identifikací cílů a potřeb. Snahou bylo zasazení cílů do intervenční logiky v rámci programu, tendence naráží na nízkou koncepční připravenost, která se promítá do vydefinování spíše konkrétních seznamů požadavků. Program byl proto nastaven poměrně konkrétně a dával pouze menší prostor pro flexibilitu.
- Celkově bylo cílem ŘO pokrýt primárně strategické potřeby v daných politikách podpořených programy. Vydefinování potřeb ovšem naráží na to, že zástupci relevantních příjemců sklouzávají k vydefinování „seznamu přání“ spíše než k vydefinování strategických potřeb, které je potřeba podporovat (např. skrze daný NP). Slabým místem identifikace potřeb je také motivace realizace projektů, která je v některých organizacích (např. PČR) vesměs malá a záleží na konkrétních osobách, které se rozhodnou převzít za projekt zodpovědnost a vzít si ho na starost. Potřeby tak vyplývají primárně z potřeb těch, kteří jsou ochotni projekty realizovat a tato potřeba může zaniknout například s odchodem dané osoby z organizace. s tím spojeným problémem je absence projektových kancelářích v některých organizacích.

EO 3.2 Řešil cíle stanovené v ročním pracovním programu (akce Unie) skutečné potřeby?

- Nerelevantní.

EO 3.3 Řešil cíle stanovené v ročním pracovním programu (mimořádná pomoc) skutečné potřeby?

- Nerelevantní.

EO 3.4 Která opatření členský stát zavedl pro řešení měnících se potřeb?

- Pro pravidelné vyhodnocování aktuálních potřeb byl vytvořen Monitorovací výbor NP ISF, kde se scházeli relevantní aktéři a byly komunikovány aktuální potřeby. V rámci NP ISF došlo v období 2014-2020 ke čtyřem aktualizacím programového dokumentu. Změny souvisely s reakcí ŘO na změny spojené s požadavky směrnic. Obecně nastavení fondů EU neumožňovalo zavádění větších změn v zaměření programů v průběhu programového období. To bylo dáno poměrně specifickým vydefinováním potřeb v programovém dokumentu, ale také výši alokace, která po jejím rozdělení neumožňovala výraznější přesuny. Finanční alokace byla navýšena především v rámci SC 2.

Využité metody:

- Desk research
- Deskriptivní statistiky
- Rozhovory a fokusní skupina (členové MoV, zástupci ŘO, příjemci podpory)
- Expertní panel

Zdroje:

- Dokumenty programu, zprávy o implementaci
- Statut a jednací řád MoV, případně zápisy z jednání
- Texty výzev, právního aktu
- Výstupy z rozhovorů, fokusní skupiny a panelu

4. SOUDRŽNOST

Byly cíle stanovené v národním programu fondu soudržné s cíli stanovenými v jiných programech financovaných ze zdrojů EU a týkajících se podobných pracovních oblastí? Byla zajištěna soudržnost rovněž během provádění fondu?

Cíle NP ISF byly soudržné s cíli dalších intervencí. V rámci programového období byly nastaveny koordinační mechanismy, které umožňovaly průběžné posuzování a zajišťování soudržnosti. Zástupci ŘO se účastnili MoV jiných operačních programů, dále přímo komunikovali s orgány odpovědnými za implementaci dalších nástrojů. Průběžně probíhal také MoV NP ISF. Dále vznikl Koordinační výbor a každoročně byl vypracováván institut priorit Ministerstva vnitra (MV). Projekty ve výzvě 2 ISF měly definovanou jako povinnou přílohu Stanovisko Národního bezpečnostního úřadu.

EO 4.1 Bylo během fáze programování provedeno a zohledněno posouzení jiných intervencí s podobnými cíli?

- Ano, posouzení probíhalo skrze setkávání Koordinačního výboru, kde se potkávali zástupci operačních a národních programů a sdíleli si navzájem informace. Zároveň v rámci NP ISF byly realizovány pravidelná setkání MoV, kde byli účastníky také zástupci jiných operačních programů. Zástupci ŘO NP ISF se také účastnili MoV jiných operačních programů. Zde byla koordinace menší, než je tomu v období 2021+, kdy koordinaci (vzhledem k zařazení pod Obecná nařízení) zajišťuje Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR).

EO 4.2 Byly pro období provádění zavedeny koordinační mechanismy mezi fondem a jinými intervencemi s podobnými cíli?

- Překryv aktivit financovaných z různých zdrojů sledoval výše zmíněný Koordinační výbor. U NP ISF bylo relevantní sledovat především překryv v rámci integrovaného regionálního

operačního programu (IROP), kde byly podporovány IT projekty. Riziko se díky koordinačním aktivitám podařilo snižovat. Překryvy byly ošetřeny skrze vytvoření pracovních skupin úředníků zastupujících jednotlivé programy, kde se projednávaly priority a zajištění jednotlivých programů, a tyto informace byly sdíleny vedení sekcí či odborů. Zároveň byl vytvořen institut priorit MV, který byl každoročně schvalován. Cílem bylo umožnit resortům vydefinovat potřeby a ty následně zohlednit v jednotlivých operačních programech. Tímto způsobem se MV snažilo rozprostit financování v rámci jednotlivých zdrojů financování.

- Zástupci MV se účastní MoV jiných operačních programů, konkrétně IROP, OP Z, Operačního programu Životní prostředí (OPŽP) a Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OPVVV) a komunikují s odpovědným orgánem ISF. Spolupráce s orgány odpovědnými za implementaci dalších nástrojů (např. Horizont 2020 či EU Civil Protection Mechanism) je zajišťována přímou komunikací odpovědného orgánu s jejich představiteli.

EO 4.3 Byla opatření provedená prostřednictvím fondu soudržná s jinými intervencemi s podobnými cíli a neodporovala jim?

- Nebyly zjištěny problémy se soudržností NP ISF a dalších intervencí. Vzhledem ke komplexnosti témat, které fond řeší, je potřeba klást důraz na provazování různých zdrojů financování. Cílem je rozvíjet integrovanou správu hranic, sjednotit kvalitu dat a propojit systémy do centrální databáze, což obnáší velké finanční prostředky. Ve fondu se dařilo podporovat navazující projekty a umožnil tak rozvíjet dané oblasti více do hloubky. Pro některá témata byl zásadním zdrojem financí a nahrazoval státní rozpočet. Do budoucna je vhodné dále podporovat doplňkovost různých fondů, např. IROP.

Využité metody:

- Desk research
- Rozhovory a fokusní skupina (zástupci ŘO, MMR, členové MoV)
- Expertní panel

Zdroje:

- Programový dokument NP ISF, strategické dokumenty, Dohoda o partnerství pro programové období let 2014–2020
- Výstupy z rozhovorů, fokusní skupiny a panelu

5. DOPLŇKOVOST

Doplňovaly cíle stanovené v národním programu a odpovídající provedená opatření cíle stanovené v rámci jiných politik, zejména politik členského státu?

Cíle stanovené v NP a jim odpovídající realizované aktivity byly komplementární s cíli a aktivitami stanovenými na národní úrovni. Průběžná evaluace vydefinovala hlavní strategické dokumenty zohledněné programem (Národní schengenský plán 2014, Bezpečnostní strategie ČR), přesto ze strany respondentů zaznívala spíše omezená možnost vycházet ze strategických cílů a vizí. Spíše byly zohledňovány konkrétní požadavky aktérů zapojených do přípravy programů. Doplňkovost intervencí s podobnými cíli byla pravidelně přehodnocována a kontrolována, především skrze MoV, Koordinační výbor a dále skrze Oddělení strategií a koncepcí MV.

EO 5.1 Bylo během fáze programování provedeno a zohledněno posouzení jiných intervencí s doplňujícími cíli?

- Problematiku v období 2014-2020 sledoval Koordinační výbor, který sloužil jako informační platforma pro jednotlivé sekce MV. Důvodem pro vytvoření výboru byla snaha propojit informace napříč MV, které vzhledem ke své velikosti nedokázalo sdílet informace napříč relevantními částmi a mohlo tak docházet k duplicitním aktivitám či projektům. Dále byla doplňkovost sledována skrze MoV NP ISF a dalších operačních programů.

EO 5.2 Byly pro období provádění zavedeny koordinační mechanismy mezi fondem a jinými intervencemi s podobnými cíli pro zajištění jejich doplňkovosti?

- Ano, byl vytvořen Koordinační výbor a dále probíhaly MoV jednotlivých operačních programů. Operační programy MV podporují omezenou cílovou skupinu, to je částečně odlišovalo od dalších intervencí s podobnými cíli a zajišťuje doplňkovost podpory.

EO 5.3 Byly zavedeny mechanismy, jejichž cílem je zabránit překrývání finančních nástrojů?

- Navázání operačních programů na národní strategické dokumenty a zdroje financování koordinovalo Oddělení strategií a koncepcí MV. Vzhledem k velikosti alokace programu a nastavení strategického plánování ovšem podle respondentů nebylo snadné provázat dokumenty a zdroje financování. Problematický je nejen počet různých zdrojů financování, včetně Národního plánu obnovy a dalších programů, ale také kvalita strategických dokumentů a jejich využitelnost nejen na národní, ale také krajské a místní úrovni. Tato problematika neovlivňuje pouze NP ISF, ale veškeré operační programy, jelikož není vyhodnocován příspěvek k plnění strategií a následné zajištění dalšího financování po ukončení projektů.
- Na problematiku výbor reagoval přípravou dokumentu priorit MV, kde byly vydefinovány potřeby s kratším časovým výhledem a možným financováním. Výsledkem ovšem bylo vytvoření seznamu konkrétních projektů spíše než prioritních oblastí, na které je potřeba se zaměřit. S tím se ostatně potýkal také ŘO při přípravě programového dokumentu. Oddělení strategií a koncepcí dále sledovalo možnosti financování projektů z různých operačních programů nebo ze státního rozpočtu. Vzhledem k velmi slabé komplementaritě ISF s dalšími finančními nástroji EU (konkrétně IROP a OP Z) nebyly vytvořeny zvláštní mechanismy kontroly nad rámec těch, které vycházejí z Dohody.

Využité metody:

- Desk research
- Rozhovory a fokusní skupina (zástupci ŘO, členové MoV, zástupce Koordinačního výboru 2014+)
- Expertní panel

Zdroje:

- Programový dokument NP ISF, strategické dokumenty, Dohoda o partnerství pro programové období let 2014–2020
- Zprávy NKÚ
- Výstupy z rozhovorů, fokusní skupiny a panelu

6. PŘIDANÁ HODNOTA NA ÚROVNI EU

Přinesla podpora EU jakoukoli přidanou hodnotu?

Závěry Průběžné i Závěrečné evaluace ukazují, že jako hlavní přidanou hodnotu oslovení příjemci identifikovali možnost realizovat projekty, které by se bez podpory EU dařilo obtížně finančně zaštitit, neboť podporované aktivity nejsou součástí běžného provozu. Některé projekty realizované z NP ISF mají přímý dopad na úrovni EU. Nejvýrazněji se tato přidaná hodnota promítla v projektech IT systémů. Dále se ukázalo, že některé projekty s předpokládaným národním přínosem mají také mezinárodní přesah (např. vytvoření metodik pro výcvik psů).

Povinnost realizovat některé projekty vychází také z přijaté evropské legislativy, tudíž řadu aktivit podporovaných nyní fondem by ČR musela zrealizovat i bez této podpory. Stalo by se tak však s nejvyšší pravděpodobností pouze v nezbytném rozsahu daném požadavky EU.

EO 6.1 Jaká byla přidaná hodnota operační podpory?

- Operační podpora nebyla v rámci NP ISF realizována.

EO 6.2 Jaké jsou hlavní druhy přidané hodnoty vyplývající z podpory fondu (objem, rozsah, úloha, proces)?

- Z pohledu Evropské komise program umožnil zafinancovat sice menší počet projektů, ovšem výrazným pozitivem byla jejich kvalita a přesah. Celkově byl objem alokace v kontextu národních politik nižší, lze tedy očekávat spíše nižší rozsah dopadů. Intervence měly pozitivní dopad na dílčí podpořené oblasti. Komplexní podpora by vyžadovala značně vyšší finanční prostředky.
- Úloha NP ISF byla především v podpoře velkých infrastrukturních projektů a zajištění adekvátního vybavení. Možnost financování umožnila ušetřené peníze investovat do dalších oblastí. Dále byly prostředky využity na financování legislativních povinností, které vyplývají pro Českou republiku. Procesně je za přidanou hodnotu NP ISF považována kontinuita podpory, která umožňuje zajištění realizace některých aktivit i při změně politických priorit. Kontinuita podpory je zajištěna skrze realizaci navazujících projektů a stabilitu příjemců.

EO 6.3 Provedl by členský stát opatření potřebná k provádění politik EU v oblastech fondu bez finanční podpory fondu?

- V případě projektů NP ISF by část projektů musela být financována i bez prostředků z programu, jelikož se na tyto aktivity vztahuje povinnost. Projekty by tedy bez dotace byly financovány ze státního rozpočtu. Přesto by ovšem dle respondentů velké projekty systémů nedostaly takovou finanční podporu, která by umožnila modernizaci a rozvoj v takové míře, v jaké to umožnil NP ISF.

EO 6.4 Jaké by byly nejpravděpodobnější důsledky přerušení podpory poskytované z fondu?

- V případě přerušení finanční podpory by pravděpodobně došlo k pozastavení části realizovaných projektů, případně ke snížení jejich udržitelnosti vzhledem k absenci navazujícího financování. Jelikož řada aktivit, které se financují z ISF, je podmíněna také přijatou legislativou (evropskou a českou), k jejich realizaci by dříve či později muselo dojít i bez finanční podpory fondu. Realizace by ovšem proběhla pouze v nutném rozsahu.

EO 6.5 Do jaké míry přinesla opatření podporovaná fondem výhodu na úrovni Unie?

- Podpořené intervence umožnily modernizovat vybavení a informační systémy, což přineslo udržení kroku se standardem ostatních členských států EU. Modernizace systémů umožňuje lépe se přizpůsobit měnícím se požadavkům a udržovat data v takovém formátu, který pomůže efektivněji je sdílet a provozovat. Obnova vybavení je nutnou výhodou pro kooperaci členských států a zajištění efektivní ochrany před bezpečnostními riziky. Dále některé projekty přinesly možnost mezinárodní spolupráce, například v rámci zajištění aut pro mezinárodní mise Frontexu, či skrze propojování informačních systémů a metodik.

Využité metody:

- Desk research
- Rozhovory a fokusní skupiny (zástupci ŘO, členové MoV, zástupci realizovaných projektů)
- Expertní panel

Zdroje:

- Strategické a legislativní dokumenty
- Výstupy z rozhovorů, fokusní skupiny a panelu

7. UDRŽITELNOST

Je pravděpodobné, že pozitivní účinky projektů podporovaných z fondu budou trvat i po skončení podpory z fondu?

Udržitelnost byla stanovena u většiny projektů podpořených z NP ISF. Z výsledků analýzy vyplývá, že podmínky byly dodrženy i přes vyvolané krize, jako byla pandemie Covid-19. Projekty z prostředků EU mívají dlouhodobější charakter a jejich realizace nebývá ovlivněna například přehodnocením priorit ve vedení dotčených organizací či personálními změnami. Z tohoto důvodu lze očekávat účinky projektů i po ukončení podpory.

Je ovšem důležité zdůraznit, že udržitelnost aktivit po ukončení projektů závisí na řadě okolností. U investičních projektů je potřeba počítat se zastaráváním zařízení, obecně je pak potřeba zajišťovat kontinuitu skrze další financování. V některých případech může být z důvodu kofinancování či nedostatečných prostředků ze státního rozpočtu problém realizace navazujících aktivit. V případě NP ISF dochází k dlouhodobé podpoře aktivit stabilní základny příjemců, dochází tak k realizaci navazujících projektů. V případě omezení podpory může dojít také ke snížení udržitelnosti účinků.

EO 7.1 Jaká opatření byla přijata na zajištění kontinuity činností prováděných díky operační podpoře?

- Operační podpora nebyla v rámci NP ISF realizována.

EO 7.2 Jaká jsou hlavní opatření přijatá členským státem pro zajištění udržitelnosti výsledků projektů prováděných s podporou z fondu (jak ve fázi programování, tak ve fázi provádění)?

- Udržitelnost byla stanovena téměř u všech projektů podpořených z NP ISF. Doba udržitelnosti nebyla aplikována u projektů financování implementace priorit Politického cyklu EU, vyslání styčných důstojníků nebo intenzifikaci konzulárního školicího modulu, které nebyly investiční povahy. Obecně nebyly vnímány významné problémy udržitelnosti projektů. U velkých IT projektů byla podmínka dána legislativním ukotvením, kdy má Česká republika závazek k aktualizacím těchto systémů. U ostatních projektů byly podmínky dodržovány standardně.

EO 7.3 Byly zavedeny mechanismy pro zajištění kontroly udržitelnosti ve fázi programování a ve fázi provádění?

- Ano, byly zavedeny mechanismy kontroly ve fázi programování i provádění. Již při přípravě NP ISF a nastavování národních pravidel způsobilosti byla zvažována udržitelnost výstupů plánovaných intervencí. Kontroly udržitelnosti zajišťoval auditní orgán, a to skrze kontroly na místě a kontroly vzorku operací. Nebyly zavedeny žádné zvláštní kontrolní mechanismy nad rámec Dohody.

EO 7.4 Do jaké míry se očekává, že důsledky/výhody opatření podporovaných z fondu budou pokračovat i nadále?

- To, do jaké míry lze předpokládat, že výsledky a přínosy akcí, které jsou financovány NP ISF, budou pokračovat i nadále, závisí především na typu projektu. Vzhledem k tomu, že z ISF jsou realizovány především investiční projekty, prostřednictvím kterých je pořízováno technické zařízení, je nutné počítat s tím, že zařízení se časem stane morálně nebo technologicky zastaralé. To však nemusí nutně znamenat, že výsledky a přínosy projektu skončí společně s udržitelností pořízeného zařízení.
- Jako pozitivní hodnotí příjemci to, že finanční podpora z ISF jim umožňuje realizovat i projekty, prostřednictvím kterých získávají klíčové know-how. A právě toto know-how (vzdělávání) umožní zachovat přínosy i po ukončení podpory. Naopak problematické je dle dotázaných respondentů navázání dalších aktivit či udržení podpořených aktivit i bez podpory z dotací, např. ze státního rozpočtu. ~~Tato problematika je jasně viditelná u neziskových organizací, které se obecně potýkají s nedostatkem finančních prostředků a část agendy je tudíž financována ze zdrojů EU. Ukázalo se ovšem, že i další organizace se potýkají s problematikou návazného financování např. ze státního rozpočtu.~~ Zároveň bylo pro některé žadatele složitě realizovat navazující projekty z důvodu kofinancování, kdy vzhledem k prioritizaci jiných agend nedošlo k realizaci navazujících aktivit v období 2021+. Z tohoto důvodu může docházet k ukončení nastartovaných aktivit z důvodu nedostatku finančních prostředků po ukončení projektu. Problematická je také kontinuita aktivit při přechodu na nové programové období, kdy může dojít k pozastavení podpory aktivit.

Využité metody:

- Desk research
- Deskriptivní statistiky
- Rozhovory a fokusní skupina (realizátoři projektů, auditní orgán, ŘO)

Zdroje:

- Monitorovací a závěrečné zprávy z projektů
- Data o udržitelnosti projektů
- Výstupy z rozhovorů a fokusních skupin

8. ZJEDNODUŠENÍ a SNÍŽENÍ ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽE

Byly řídicí postupy pro fond zjednodušeny a snížena administrativní zátěž pro příjemce?

Z výsledků vyplývá zvyšování požadavků Evropské komise vůči ŘO ISF. Ke snižování administrativní zátěže došlo spíše v horizontu nového programového období 2021+, kdy byl spatřován větší posun k elektronizaci a využívání zjednodušených metod vykazování. v průběhu programového období 2014-2020 byla administrativní zátěž hodnocena jako poměrně vysoká, přesto několikaletá

projektová podpora a zkušenost velké části příjemců přispívá ke stabilnímu a jednoduššímu financování. Do budoucna je potřeba snažit se více využívat zjednodušené metody vykazování, udržet co nejjednodušší metodiky programů a klást důraz na snižování objemu reportovaných dat.

EO 8.1 Přinesly inovativní postupy zavedené fondem (zjednodušené vykazování nákladů, víceleté programování, vnitrostátní pravidla způsobilosti, komplexnější národní programy umožňující flexibilitu) příjemcům z fondu zjednodušení?

- Kroky pro snížení administrativní zátěže byly nastaveny primárně pro období 2021+, kdy došlo k většímu využití zjednodušených metod vykazování či zavedení monitorovacího systému pro správu projektů. Zjednodušené metody vykazování jsou obecně vnímány jako významný krok pro snižování administrativy spojené s projekty. Monitorovací systém přinesl rychlejší a efektivnější způsob práce s daty, přestože byl v počáteční fázi pro některé příjemce novým způsobem práce. Na druhou stranu způsob monitoringu v období 2014-2020 byl hodnocen jako více flexibilní. Monitorovací systém neumožňuje zohledňovat specifika programu vzhledem k jeho centrálnímu nastavení.
- Problematickým aspektem administrace programu byly administrativní kapacity ŘO spojené s problémem naplňování některých pozic. Dle respondentů docházelo v období 2014-2020 k fluktuaci zaměstnanců a k problémům s obsazováním pozic v oddělení metodik a kontroly. Zatěžující bylo pro vedoucí oddělení zajištění náboru a následné zaučování nových zaměstnanců. Důvodem byly nízké motivační pobídky pro potenciální uchazeče a nízká alokace na administraci projektů, která vytvářela tlak na snižování personálních kapacit z důvodu odměňování stávajících zaměstnanců. I přes problémy s kapacitami se ovšem dařilo dodržovat zásadní stanovené termíny v limitu zákona.
- Dalším aspektem, který byl vnímán jako problematický, byla indikátorová soustava. Jako složité bylo hodnoceno celkové nastavení soustavy i jednotlivé dokládání a kontrola. v některých případech indikátory nesledovaly výsledky či výstupy projektů, ale pouze monitorovaly počet výstupů či zapojených osob. v případě NP ISF byly problémem spíše chybějící indikátory, kdy příliš specifické indikátory neodpovídaly obecně nastaveným cílům programu a směřovaly na celkové plnění dané politiky (např. indikátor Počet vytvořených mezinárodních týmů), kterému neodpovídala alokace programu. V případě zásadních problémů bylo možné měnit hodnoty indikátorů v průběhu realizace projektu, významně bylo této možnosti využito v průběhu pandemie Covid-19, kdy nebylo možné realizovat některé aktivity.
- Celkově byla administrativní zátěž hodnocena jako poměrně vysoká, což není jevem typickým pouze pro NP AMIF a NP ISF, ale pro celkové nastavení fondů EU v České republice. Jak bylo zmíněno v úvodu, pro snížení zátěže byly učiněny zásadní kroky v podobě zjednodušených metod vykazování a monitorovacího systému. Do budoucna je potřeba snažit se udržet co nejjednodušší metodiky programů a klást důraz na snižování objemu reportovaných dat.

Využité metody:

- Desk research
- Rozhovory a fokusní skupina (realizátoři projektů, zástupci ŘO)

Zdroje:

- Zprávy NKÚ
- Výstupy z rozhovorů a fokusní skupiny